

ผลงานการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อเรื่อง : รูปแบบการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวณิชา ทองสมนึก

ตำแหน่ง : นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติการ **สังกัด :** งานพัฒนาท้องถิ่นและบริการวิชาการ

สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ที่มาและความสำคัญของปัญหา :

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 มีโรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบทั้งสิ้น จำนวน 11 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นหน่วยงานสนองงานโครงการตามแนวพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 เป็นประจำทุกปีเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร จำเป็นต้องเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การผลิตและพัฒนาวิชาชีพครู มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในเป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ :

เพื่อถอดบทเรียนรูปแบบการบริการวิชาการการจัดการศึกษาและการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14

กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process) :

ขั้นตอนที่ 1 : การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 ที่ทางมหาวิทยาลัยฯ ดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษา มีจำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโป่งลึก ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนเรศวรบ้านห้วยโสมง ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านป่าเกะฮู) ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแพรกตะคร้อ ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลองน้อย ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนเรศวรป่าละอู ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านท่าวังหิน ตำบลเขาจ้าว อำเภอปราณบุรี จังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาจ้าว ตำบลเขาจ้าว อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าหมาก ตำบลศาลาล้อย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคีรีล้อม ตำบลช้างแร้ง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านย่านซื่อ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีกระบวนการจัดการความรู้โดยปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุขด้วยการจัดการเรียนการสอน การเสริมทักษะให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับการเตรียมพร้อม สร้างความรู้ให้กับครู ทชด. เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” และการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ทชด.

ขั้นตอนที่ 2 : การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) บุคลากรทางการศึกษาของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 จำนวน 11 โรงเรียนดังกล่าวข้างต้น ได้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ที่ทางมหาวิทยาลัยฯ ได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นหน่วยงานสนองงานโครงการตามแนวพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโครงการนี้ประกอบด้วย กิจกรรมสำรวจความต้องการจากบุคลากรทางการศึกษาของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 เพื่อนำมาออกแบบจัดทำหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ครู ทชด. ประจำปี และลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินโครงการฯ ถอดองค์ความรู้เพื่อสรุปและประเมินผลการดำเนินโครงการฯ โดยเฉพาะกิจกรรมอบรมครู ทชด. ประจำปีมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการเป็นประจำทุกปีเพราะเป็นการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ไม่มีมีความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในการทำหน้าที่ครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอันจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถเข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้ โดยกระบวนการจัดการอบรมครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ 2) การจัดทำคำสั่งและเชิญคณะกรรมการประชุม 3) การจัดทำระเบียบวาระและรายงานการประชุม 4) การจัดทำโครงการและหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ 5) การทำหนังสือแจ้งผู้เข้ารับการอบรม 6) การจัดทำหนังสือเชิญผู้เกี่ยวข้อง 7) การจัดเตรียมวัสดุอบรมและจัดทำเอกสารประกอบการอบรม 8) การจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ อาหาร เครื่องดื่ม ที่พักและเงินยืม 9) การดำเนินงานจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 10) การประเมินผลการอบรม

ขั้นตอนที่ 3 : การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 11 แห่ง มีกระบวนการจัดการความรู้โดยปฏิบัติงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข ด้วยกระบวนการผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา หรือองค์กร อื่น ๆ ทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนาช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นตอนที่ 4 : การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization) การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โดยสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 ดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน จัดทำสื่อการเรียนการสอนเชิงสร้างสรรค์ในกลุ่มวิชาพื้นฐานเพื่อมุ่งสู่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยมีการสนับสนุนจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

เครื่องมือหรือกิจกรรมที่ใช้ :

ส่งเสริมศักยภาพครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนด้วยการใช้ปัญญาประดิษฐ์ AI ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล สร้างเทคนิคการนำเสนออย่างมืออาชีพสำหรับครู ตชด. ด้วย AI อันจะเป็นการลดภาระงานของครู ตชด. ในยุคศตวรรษที่ 21 การใช้นวัตกรรมจัดทำสื่อการเรียนการสอนในยุค Next Normal ด้วยการออกแบบสื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระวิชาพื้นฐาน แนว DIY พัฒนาให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนเชิงรุก Active Learning มุ่งสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เรียน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น :

บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 สามารถออกแบบนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระวิชาพื้นฐาน และมีทักษะในการนำเสนอผลงานอย่างมืออาชีพเพื่อมุ่งสู่วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

บทเรียนที่ได้รับ/ข้อเสนอแนะ :

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ถือว่าเป็นต้นแบบของการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นเครื่องมือ เกิดแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารพร้อมด้วยกลยุทธ์เชิงระบบและเป็นองค์รวม จึงมีแนวทางที่ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง รัฐบาลจึงควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อสรรหาทรัพยากรทางการศึกษาให้กับพื้นที่ในถิ่นทุรกันดารได้อย่างเพียงพอ ส่งเสริมในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ทั้งของกลุ่มครูและกลุ่มผู้เรียน อันจะยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของพื้นที่ในถิ่นทุรกันดาร อีกทั้งต้องมีการปฏิรูปนโยบายในการพัฒนาครู การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการส่งเสริมสนับสนุนชุมชนเพื่อสนับสนุนครูในพื้นที่ถิ่นทุรกันดารเพื่อสร้างการรับรู้ในการได้รับเกียรติของความเป็นวิชาชีพครูที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง ความต้องการครูมืออาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ถิ่นทุรกันดาร ปัจจัยสำคัญคือ ครู ตชด. เป็นครูที่มีใจรักท้องถิ่น และเป็นครูนักพัฒนา ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ มีพันธกิจในการให้บริการวิชาการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงสืบสานส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนและสังคม จึงขอดำเนินหน้าที่เป็นมหาวิทยาลัยรับใช้ท้องถิ่นและสังคม เพื่อหนุนเสริมการพัฒนาครูเพื่อรองรับภารกิจการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามแนวพระราชดำริต่อไป

ผลงานที่เขียนไม่เกิน 3 หน้ากระดาษ ขนาดตัวหนังสือ 16 point